

Transitie pensioenstelsel

'Waar staat u?'

RED-MORE

Value by smart people

tp talent & pro
value in people

TRIPLE A
RISK FINANCE

ITDSTM

Gewijzigde tijdslijnen

- Uitstel invoering Wet Toekomst Pensioenen tot 1 januari 2023

- 14 februari 2021: sluitingsdatum online consultatie

- 1 januari 2023: invoering wetgeving en transitieperiode

- Implementatie en communicatie nieuwe pensioenstelsel (2024-2026)

- Q1 2022: concept wet tekst naar tweede en eerste kamer

- 1 januari 2023: uiterste datum invoering regeling met progressieve premies

- Bij voorkeur vóór 2024 overeenstemming tussen sociale partners over transitie

- Harde deadline voor invoering is 1 januari 2027

- Gebruik eerste helft van 2022 om de voorkeursrichting te bepalen n.a.v. analyse
 - Contractkeuze toekomstige opbouw
 - Invaren of niet
 - Progressieve premies voor bestaande populatie of niet
 - Selectie uitvoerder voor toekomstige opbouw

Update contracten

- Definitieve naamgeving: de solidaire premiereregeling ('nieuwe pensioenfondsen contract') en flexibele premiereregeling ('beschikbare premiereregeling')

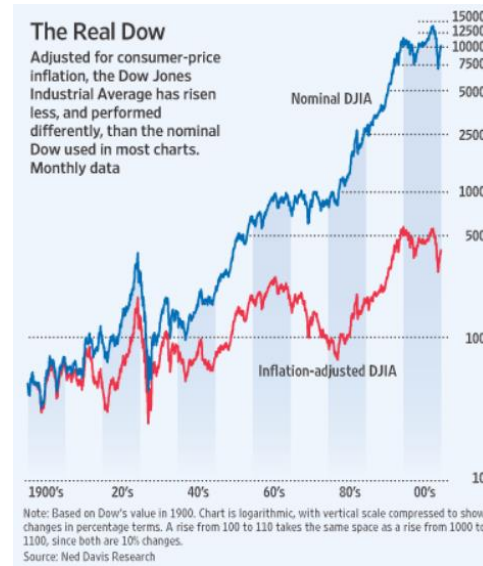
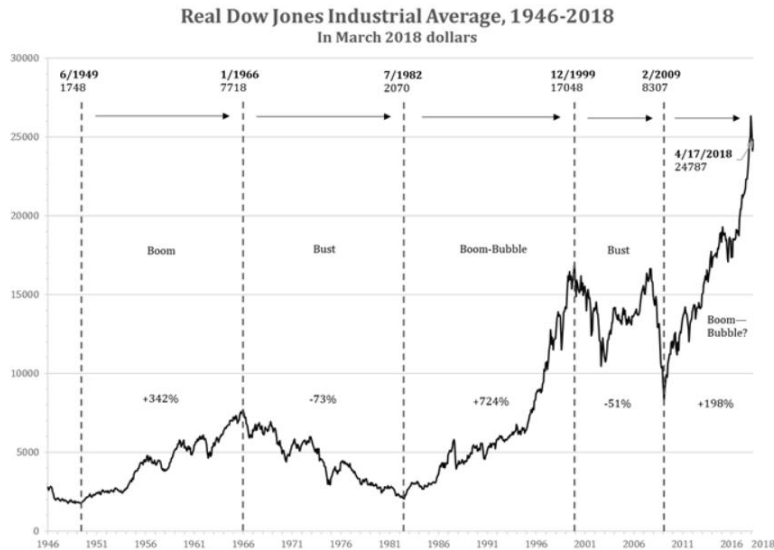
Solidaire premiereregeling	Flexibele premiereregeling
Beleggingen: collectief (één overall beleggingsmix). Verdeling van rendementen over verschillende generaties op basis van verdeelregels gebaseerd op risicohouding	Beleggingen: gebaseerd op life cycles. Risico neemt af met de leeftijd van de deelnemer
Leenrestrictie kan worden opgeheven	Leenrestrictie kan niet worden opgeheven
Intergenerationele risicodeling via solidariteitsreserve (verplicht element in regeling)	(Optionele) intergenerationele risicodeling via risicodelingsreserve
Geen individuele keuze beleggingsprofiel	Wel individuele keuze beleggingsprofiel
Opbouwfase en uitkeringsfase geïntegreerd en uitkering altijd op basis van variabel pensioen	Opbouwfase en uitkeringsfase gesepareerd inclusief mogelijkheid aankoop vaste uitkering en shoprecht

Contractkeuze

- Een pensioenregeling kan op twee wijzen worden beschouwd
 - Belonen : pensioen als tegenprestatie voor verrichte arbeid
 - Verzorgen : pensioen voorziet in behoefte van levensonderhoud
- Belangrijke maatschappelijke trends die visie op pensioen raken: individualisering, marktwerking, efficiency en keuzevrijheid
- Visie op pensioenen door sociale partners bepaalt waar de voorkeur naar uitgaat
- Maak 'samen' een keuze door in gezamenlijk overleg (sociale partners, pensioenuitvoerder en uitbestedingspartners) de beste oplossing te kiezen
- Maak geen keuze op basis van 'beelden' maar toets kritisch door middel van diepgaande analyse en maak gefundeerde keuze

Intergenerationele risicodeling

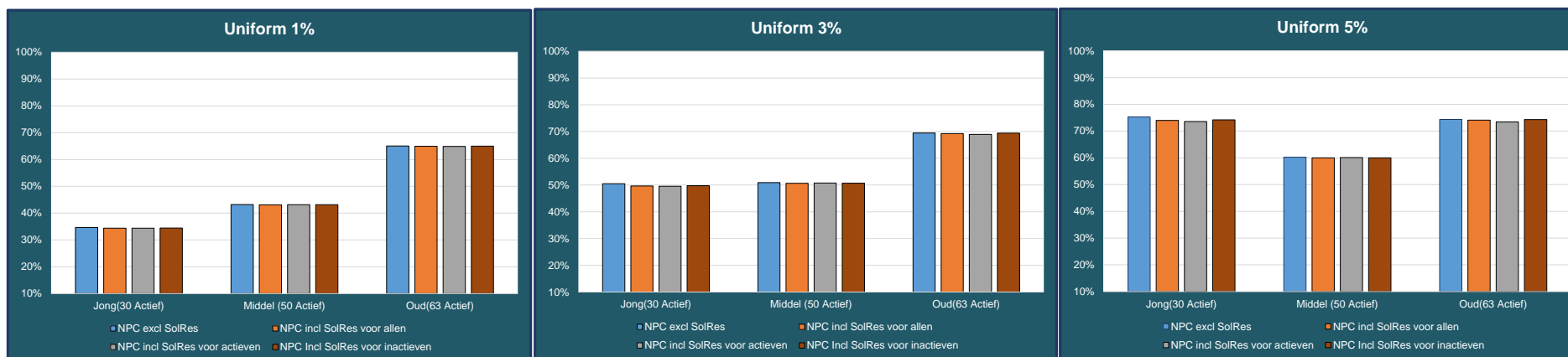
- Bestaan pech- en geluksgeneraties?

- Met de solidariteitsreserve kan enige vorm van intergenerationele risicoverdeling worden georganiseerd, schommelingen in uitkomsten worden gedempt en niet-verhandelbare risico's worden gedeeld
- Solidariteitsreserve is maximaal 15% (mag tijdelijk hoger voor rijkere fondsen), jaarlijkse dotatie is maximaal 10% van premiesom en 10% van positieve collectieve overrendement

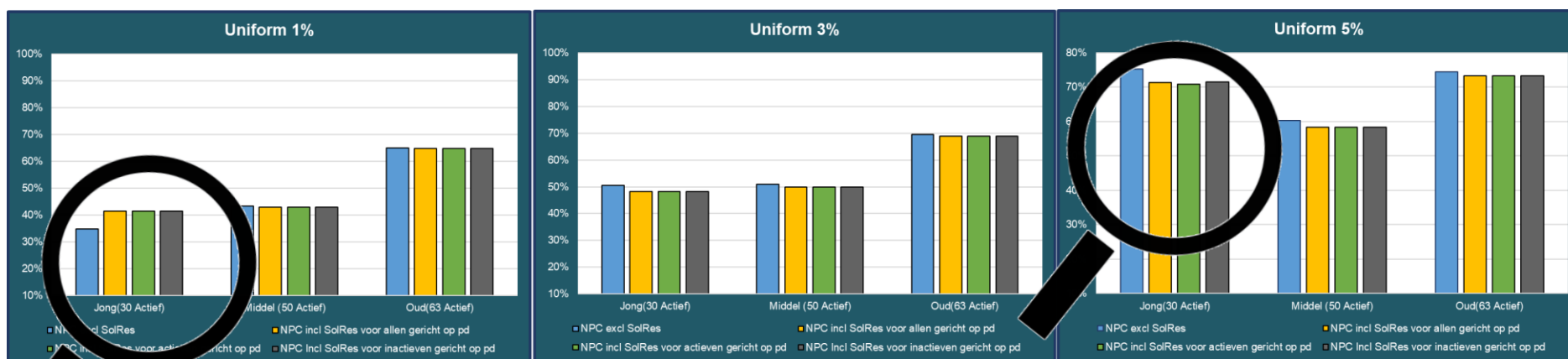
Impact solidariteitsreserve op pech en geluk

- Ongericht uitdelen

Omvang SR	Uitdeling
0% < SR ≤ 15%	1/15 ^e aan iedereen.
15% < SR	1/15 ^e aan iedereen. Dotaties zijn nihil.

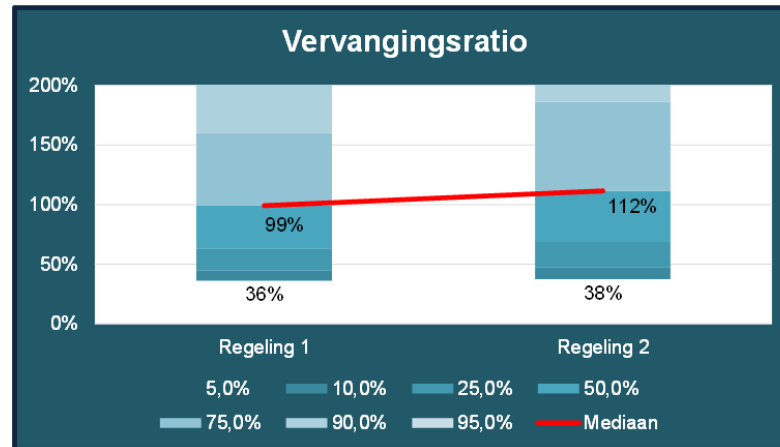
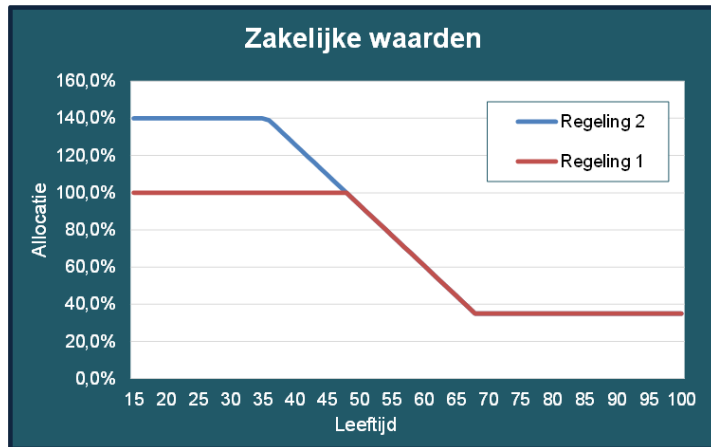
- Gericht uitdelen

Omvang SR	Uitdeling ineens op pensioendatum
0% < SR ≤ 5%	VVR aanvullen tot 50%.
5% < SR ≤ 10%	VVR aanvullen tot 70%.
10% < SR ≤ 15%	VVR aanvullen tot 70%. 1/15 ^e aan iedereen.
15% < SR	VVR aanvullen tot 70%. 1/15 ^e aan iedereen. Dotaties zijn nihil.

Beleggingsbeleid

- Opheffen leenrestrictie kan tot voordelen leiden voor actieve deelnemers onder solidaire premieregeling (impact circa 5-15% op mediane vervangingsratio)

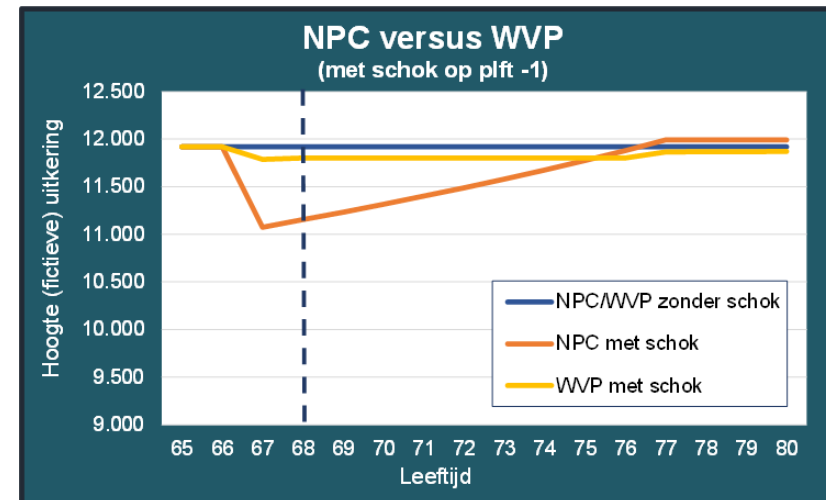
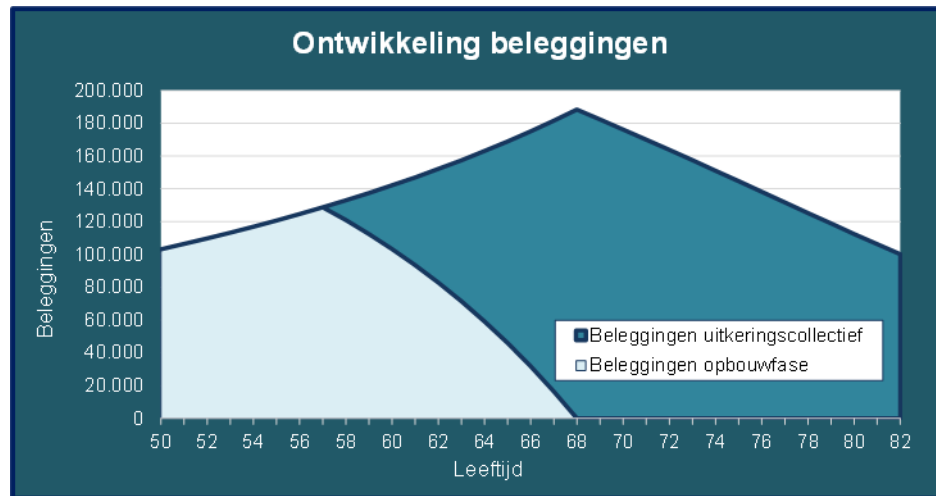
25-jarige	Regeling 1	Regeling 2
Mediaan	99%	112%
Slechtweer	36%	38%
Goedweer	336%	439%

- Vervangingsratio:
Kansgewogen uitkering NPC
Referentie middelloon

- Meer ruimte bij solidaire premieregeling ten opzichte van flexibele premieregeling voor illiquide beleggingen en dat kan tot voordelen leiden (hoger verwacht rendement bij vergelijkbaar risico)
- Meer ruimte voor individueel maatwerk beleggingskeuze bij flexibele premieregeling ten opzichte van solidaire premieregeling

Uitkeringsfase

- Ingegaan pensioen is bij de solidaire premieregeling altijd op basis van variabel pensioen
- Bij flexibele premieregeling kiest een deelnemer tussen vast of variabel pensioen (ook bij invaren). Sociale partners kiezen default
- Bij flexibele premieregeling kan tevens een uitkeringspool met collectief toedelingsmechanisme worden gehanteerd waar deelnemers reeds gefaseerd kunnen instromen vanaf 10 jaar voor de pensioendatum

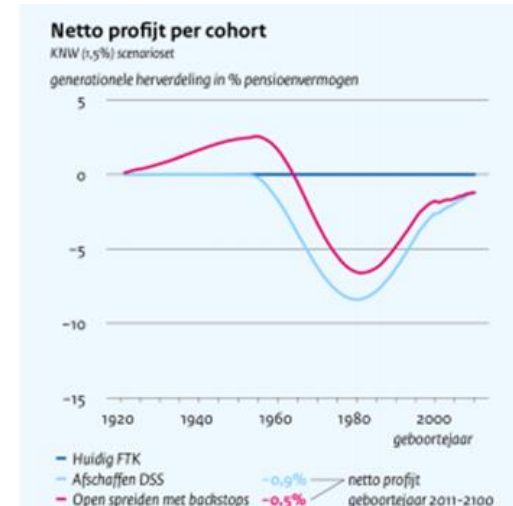
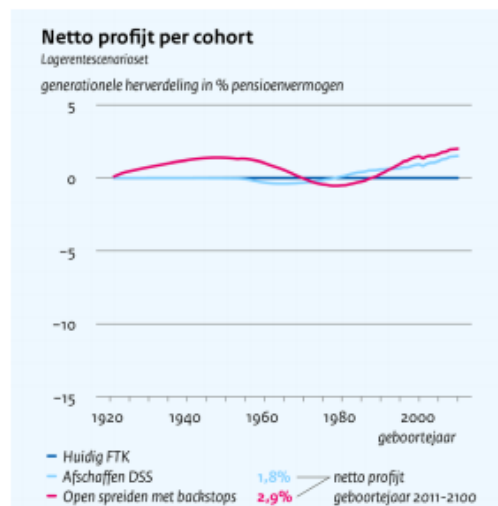

Scenario:
1 jaar voor pensioendatum
crash aandelenmarkten en 1
jaar later volledig herstel

10 jaar spreidingsperiode

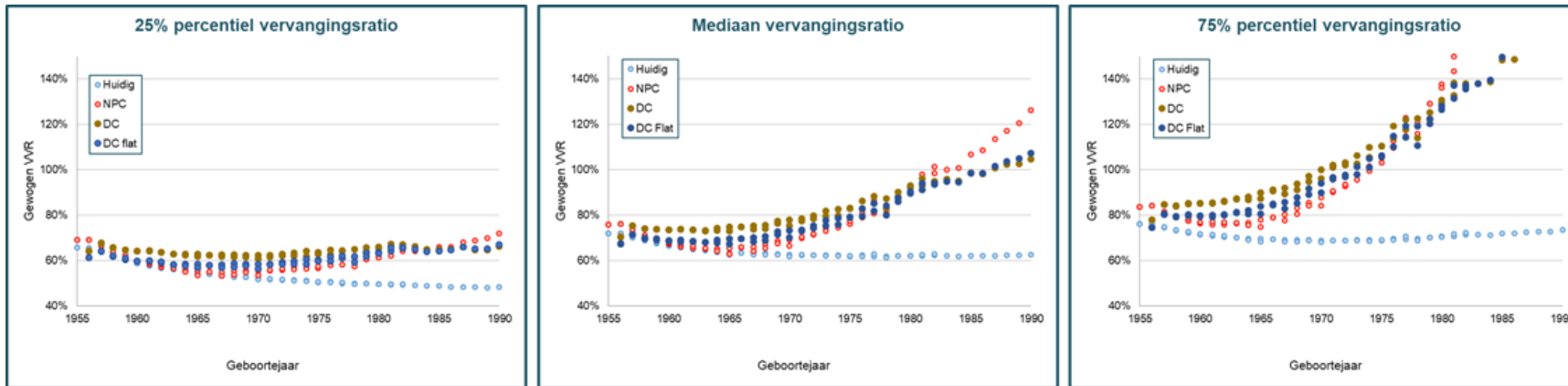
Invaren

- Invaren op verzoek sociale partners en in principe de default, tenzij dit leidt tot onevenwichtigheid
 - Bijstortingsverplichting
 - Onvoorwaardelijke indexaties
 - Onevenwichtige transitie (gemeten in termen van netto profijt)
- Netto profijt is de zogeheten marktwaarde van het contract en is afhankelijk van:
 - Beleggingsmix (meer risico gunstiger)
 - Fondssamenstelling (grijzer fonds gunstiger)
 - Risicopremie aandelen (hoge risicopremie gunstiger)
 - Rentestand (lage rente gunstiger)
 - Contract (solidaire premiereregeling of flexibele premiereregeling)

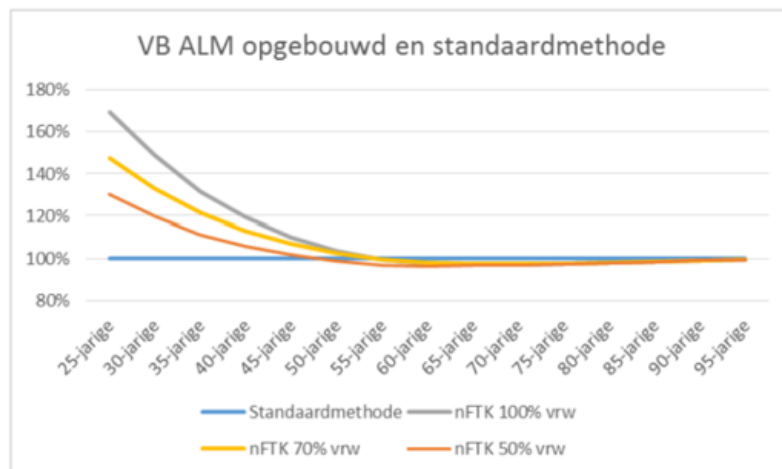

Invaren (2)

- Leidt tot een voordeel ten opzichte van huidige contract

- Door niet voor Value Based ALM methode te kiezen vindt ex ante herverdeling op basis van de wettelijke maatstaf (netto profijt)

Invaren (3)

- Invaren kan tot onevenwichtigheid leiden maar ook tot een voor bepaalde groepen ongewenste situatie
- Een bekend voorbeeld is het ingegane pensioen bij de solidaire premieregeling na invaren dat (meer) variabel zal worden
- Advies:
 - Breng de gevolgen voor de pensioenuitkomsten van alle deelnemers in kaart door middel van scenario analyse
 - Ga de dialoog aan met deelnemers over de (on)wenselijkheid van de uitkomsten in de diverse scenario's
 - Onderzoek eventuele alternatieven (bijvoorbeeld collectieve waardeoverdracht vooruitlopend op de transitie)

Premieregeling met progressieve premie

- Invoeren premieregeling met progressieve premie kan interessant zijn
 - Bij onvoldoende toegevoegde waarde van pensioenfonds
 - Geen voorkeur voor solidaire premieregeling
 - Invaren is niet gunstig of leidt tot teveel onevenwichtigheid
 - Bij een gemiddeld wat ouder werknemersbestand
- Compensatie en transitieproblematiek kunnen grotendeels worden voorkomen voor bestaande medewerkers (nieuwe medewerkers vanaf uiterlijk 2027 vaste premie)
- Uitdaging mogelijke splitsing verleden en toekomst en gesloten pensioenfonds (mag niet invaren, maar kan wel interne collectieve waardeoverdracht toepassen)

Projectinrichting

- Drie belangrijke mijlpalen
 - 1. finalisering arbeidsvoorwaardelijke afspraken (uiterlijk 1 januari 2025)
 - 2. opdracht aanvaarding pensioenfonds (vangt aan uiterlijk 1 januari 2025)
 - 3. transitie afgerond (uiterlijk 1 januari 2027, harde deadline)

- Zeer actieve betrokkenheid gewenst voor sociale partners, pensioenfondsen en uitbestedingspartners op korte termijn gewenst om te komen tot besluitvorming vooruitlopend op implementatie

Uitdagingen

- Wie betaalt welk deel van de extra uitvoeringskosten tijdens de transitiefase ?
- Hoe ervoor zorgdragen dat oplossingsrichting aan laten sluiten bij de wensen, doelstellingen en risicopreferenties van de beoogde deelnemerspopulatie ?
- Hoe te komen tot een optimale situatie ?
 - Grote verschillen in optimale eindsituatie per stakeholder

Werkgever

Actieve deelnemer
oud en jong

Pensioen-
trekkende

Slaper

DNB

vragenlijst

- Vragenlijst DNB met focus op de volgende thema's
 - Vragen vooraf
 - Projectinrichting
 - Tijdspad/planning
 - Risicomanagement
 - Pensioenadministratie
 - Datakwaliteit
 - Communicatie
 - Uitdagingen en zorgen

Uitdagingen

sociale partners en fondsen

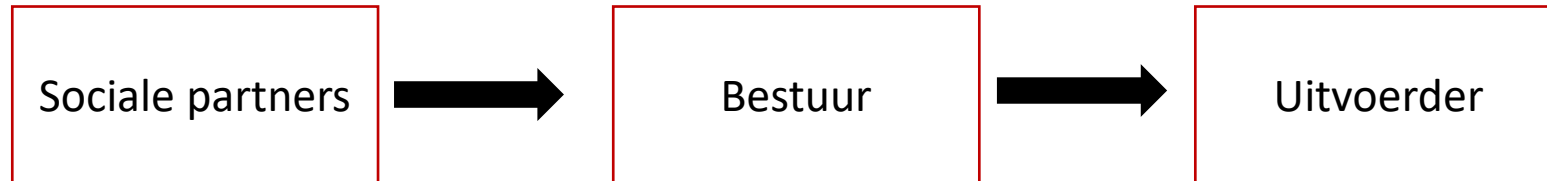
- Sociale partners staan onder enorme druk voor het bepalen over de toekomst van het pensioenfonds. Bestaansrecht van (kleine) fondsen wordt heroverwogen.
- Fondsen leunen op externe partijen door de hoge mate van uitbesteding.
- De pensioenuitvoerder moet ook de wijzigingen van de NPR in kaart brengen en vraagt hiervoor funding.
- Partijen hebben weinig ervaring met dergelijke complexe change trajecten.
- Vertraging van de wetgeving.

Uitdagingen

pensioen uitvoerders

- Pensioenuitvoerders moeten om van klantvraag naar propositie. Op basis van de propositie moet er gestart worden met implementatie NPR. Wachten op de definitieve klantvraag en planning is niet mogelijk.
- Eigen vermogen van pensioenuitvoerders tov verzekeraars is beperkt. Funding vanuit huidige fondsen is nodig. Fondsen zullen dit weer (deels) doorbelasten.
- Er is geen garantie dat de huidige fondsen bij de pensioenuitvoerder blijven.
- Vertraging van de wetgeving.

Commitment

Parallel aan elkaar lopen 3 projecten bij de betrokken partijen in de keten. De afhankelijkheid tussen de partijen is groot. Besluitvorming van alle partijen zorgen voor onzekerheden in de projectinrichting en planning van de ander.

1. Sociale partners: Is het pensioenfonds nog steeds de beste oplossing voor uitvoering van de regeling?
2. Bestuur: Is de huidige uitvoerder nog steeds de beste oplossing voor uitvoering van de regeling?
3. Uitvoerder: Voorbereidingen transitie NPR moeten nu plaatsvinden. Kunnen de uitvoerders rekenen op de funding van de huidige pensioenfondsen?

Op moment dat op alle vragen 'ja' wordt geantwoord ontstaat er **commitment** tussen de partijen.

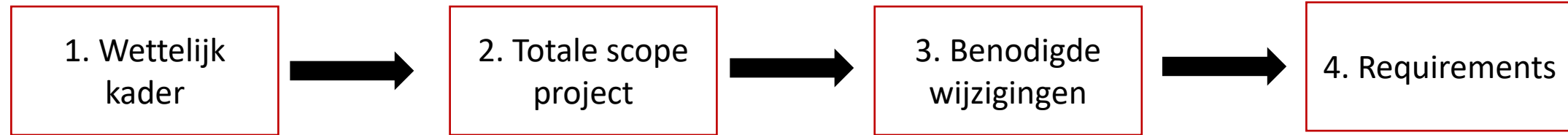
Voordelen

commitment

- De verschillende projecten kunnen op elkaar afgestemd worden qua tijdspad en planning.
- Risico's kunnen in kaart worden gebracht over de gehele keten en er kan op tijd actie ondernomen worden wanneer een risico zich voordoet.
- Afspraken over de kosten van projectinrichting kunnen open besproken worden. Partijen zullen streven naar een projectinrichting die zorgdraagt voor een succesvolle implementatie.

Projectinrichting en tijdspad/planning

Een adequate projectinrichting moet leiden tot een succesvolle implementatie van de complexe change.

1. Neem het wettelijk kader als uitgangspunt voor je projectinrichting
2. Op basis van de wetgeving de totale scope van het project bepalen zorgt voor **completeid**
3. Vertaling van de totale scope naar de benodigde wijzigingen zorgt voor **concretisering en behapbaarheid** van het project
4. Uit de benodigde wijzigingen volgen de requirements. In multidisciplinaire teams kan heel gericht de impact bepaling gedaan worden op onder andere het operating model, IT systemen, benodigde kennis/rollen/vaardigheden, de benodigde kosten en tijd. Dit bevordert de **beheersbaarheid** van het project.

Poll vraag

De laatste schakel in de keten moet als eerste
wijzigingen doorvoeren

Risico's volgend uit transitie

- DNB noemt de volgende risico's:
 - Doorlooptijd besluitvorming sociale partners
 - Doorlooptijd VO / BO
 - Doorlooptijd systeemaanpassingen pensioenadministratie
 - Onduidelijkheid (lagere) wetgeving
 - Onduidelijkheid verwachtingen DNB
 - Vaststellen risicohouding
 - Doorlooptijd aanpassingen beleggingsbeleid
 - Aansluiting pensioenadministratie en beleggingsadministratie
 - Communicatie met de deelnemers
 - Datakwaliteit
 - Juridische claims

Risicomanagement en Governance

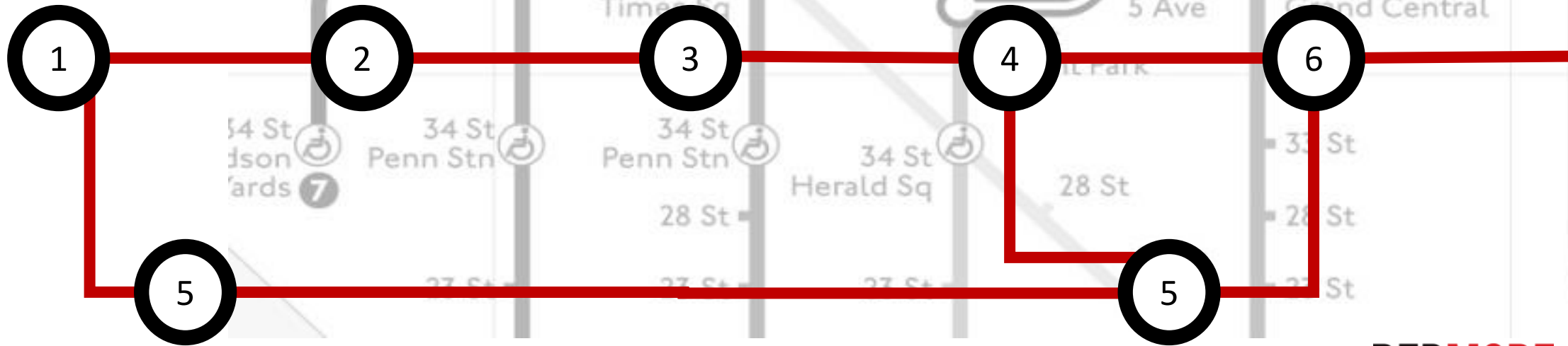
Keten overzicht en commitment staan aan de basis van de risico inventarisatie en daarmee het tijdig nemen van maatregelen.

Dat betekent vooraf goede afspraken maken en het opzetten van een governance structuur met inrichten van processen voor rapportages, evaluatie en escalatie. Afhankelijkheden in kaart brengen.

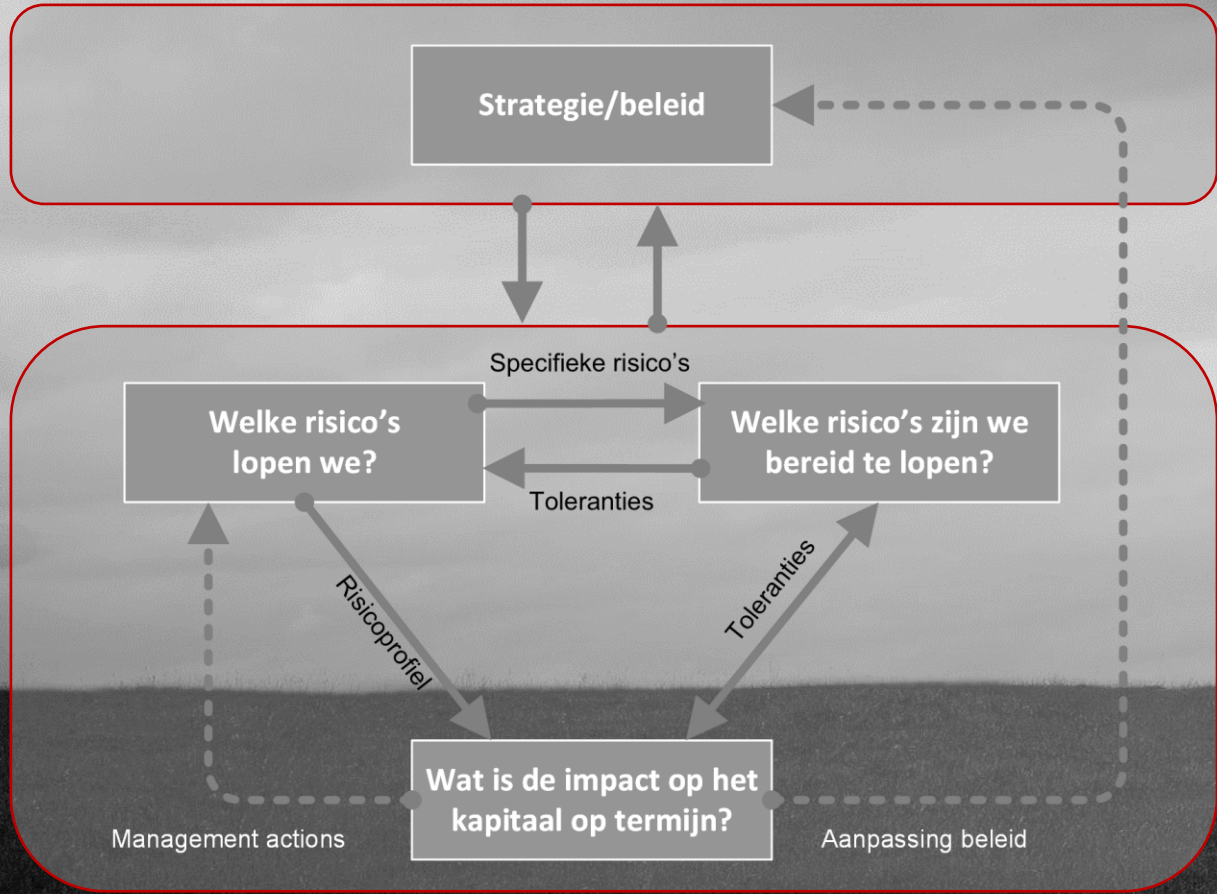
En op moment dat een risico zich voordoet kan je samen een weloverwegen beslissing nemen over de oplossingsrichting.

Risicomanagement: ERB

- 1 Inventarisatie
- 2 Risicoprofiel
- 3 Scenario's
- 4 Beoordelingen
- 5 Beleid
- 6 Rapportage

Risicomanagement: ERB

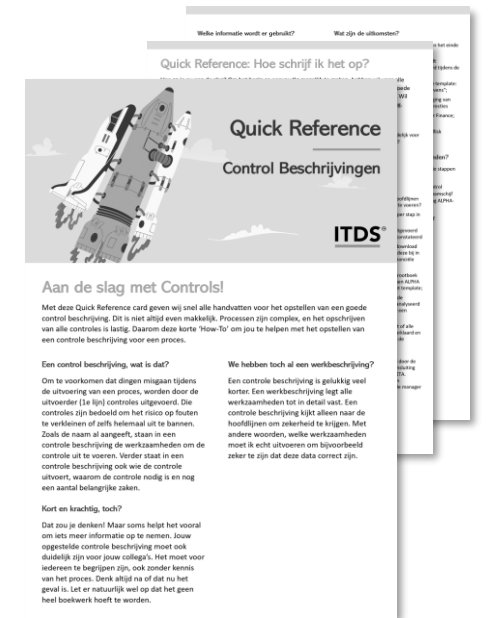

Risicomangement: Control Framework

Waar moet een goed control framework aan voldoen? Een periodiek systeem van elementen: indeling in thema's, onderdelen en elementen. Per element een volwassenheidsniveau.

Voorbeeld CF element: criteria voor een control beschrijving (*quick reference control beschrijving*)

Thema's	Processen	Risico's		Control opzet		Risk Appetite	Control uitvoering			Rapportage	Risico cultuur	
Onderdelen	Processen	Definitie	Categorieën en beleid	Definitie	Opzet	Risk Appetite	Control executie	Control monitoring 1e lijn	Control testing 2e lijn	Rapportage	Cultuur	Gedrag
Elementen	Element 1	Element 5	Element 7	Element 10	Element 13	Element 18	Element 21	Element 25	Element 27	Element 30	Element 34	Element 36
	Element 2	Element 6	Element 8	Element 11	Element 14	Element 19	Element 22	Element 26	Element 28	Element 31	Element 35	Element 37
	Element 3		Element 9	Element 12	Element 15	Element 20	Element 23		Element 29	Element 32		Element 38
	Element 4				Element 16			Element 24		Element 33		
	Element 4				Element 17							

Poll vraag

De ERB hebben pensioenfondsen (en PPI's) handvatten gegeven voor betere inrichting van het risicomanagement van het fonds

Pensioen- administratie en data- kwaliteit

- Waarheidsmoment bij invaren
 - Datakwaliteit van gegevens voor bepalen waarheidsmoment is juist, volledig, aantoonbaar en reproduceerbaar
 - In te varen bedrag moet niet alleen evenwichtig zijn, maar ook 'goed uitlegbaar'
- DNB verwacht dat fonds zelf invulling geeft aan de wijze waarop ze de kwaliteit van de primaire pensioengegevens aantoot
 - Streven naar invulling open norm vanuit de sector

Data management en data kwaliteit

De uitdaging voor de transitie is dat door het overzetten van de verkeerde aanspraken het een enorme uitdaging (veel handmatig werk) wordt om een correctie te doen met terugwerkende kracht. Belangrijk dus dat we alles doen om bestaande data issues op te lossen voordat de rechten worden ingevaren.

In de praktijk zien we bij pensionering een verhoogde dijkbewaring. Deelnemers waarvan bekend is dat de rechten mogelijk niet correct – data kwaliteit issue – worden geormerkt in de administratie. Op moment van pensionering vinden er diverse handmatige data controles plaats om na te gaan of de aanspraken correct in het systeem staan.

Datakwaliteit op basis van DNB raamwerk

Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

DeNederlandseBank
EUROSYSTEM

Robuuste Pensioenadministratie

Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

Inhoud

1 Inleiding	5
2 Uitvoering pensioenbeheer	7
2.1 Betrek de uitvoerbaarheid bij het ontwerp en de acceptatie van de regeling	7
2.2 Beheers van de pensioenadministratie	8
2.3 Verdere digitalisering leidt tot nieuwe risico's	14
3 Beheers van datakwaliteit pensioenbeheer	17
3.1 Inrichten eigenaarschap van pensioengegevens	18
3.2 Effectieve beheers van datakwaliteit	19
3.3 Duurzame aandacht voor betrouwbare pensioengegevens	24

Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

1 Inleiding

De eisen die gesteld worden aan de administratie van pensioenfondsen veranderen

Het is belangrijk om een pensioenadministratie te hebben die beheerst is en grote veranderingen aan kan. Deze verandering is nodig om deelnemers meer keuzemogelijkheden te bieden, verder te digitaliseren, kosten te reduceren en vereisten uit wet- en regelgeving te verwerken. Ook worden de uitbestedingsketens langer en complexer, hierdoor nemen de operationele risico's en IT-risico's toe. Voor een pensioenfonds is het van belang het pensioenbeheer zo te organiseren dat de pensioenadministratie beheerst blijft. Ook moet de pensioenadministratie voldoende aanpasbaar zijn om veranderingen te kunnen doorvoeren. Kortom: een robuuste pensioenadministratie.

Het belang van datakwaliteit neemt toe

De deelnemers (voor deze Good Practice zijn dat de deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en andere aanspraakgerechtigden) en werkgevers moeten erop kunnen vertrouwen dat de pensioenadministratie op correcte wijze wordt uitgevoerd. Deelnemers krijgen steeds meer (online en realtime) inzicht in hun pensioen en de keuzemogelijkheden die zij hebben. Om de deelnemers inzage en toegang tot regelings- en deelnemersgegevens te geven, bieden pensioenfondsen in toenemende mate de mogelijkheid om op basis van verschillende levensgebeurtenissen de vertaling te maken naar hun persoonlijke pensioensituatie. Dit stelt hoge eisen aan de datakwaliteit van pensioengegevens.

DNB heeft diverse onderzoeken uitgevoerd naar robuuste pensioenadministraties

DNB heeft onderzocht in hoeverre het pensioenbeheer voldoet aan (aspecten van) beheerste en inzagere bedrijfsvoering en aan de wettelijke regels over uitbesteding. Naast governance, uitbesteding, deskundigheid en management- en verantwoordingsinformatie heeft DNB ook de beheersing van de bedrijfs- en IT-processen, inclusief borging van de datakwaliteit, beoordeeld.

Uitkomsten van de onderzoeken naar robuuste pensioenadministratie

In de onderzoeken naar robuuste pensioenadministraties heeft DNB een aantal aandachtspunten geconstateerd ten aanzien van de beheersing en aanpasbaarheid van de pensioenadministratie: pensioenregelingen zijn soms complex, IT-systemen zijn regelmatig verouderd, effectieve monitoring en evaluatie van het pensioenbeheer door het bestuur ontbreken soms en het beheers van datakwaliteit krijgt nog onvoldoende aandacht.

- Complexiteit in regelingen kan leiden tot een verhoogde kans op fouten in de berekening van pensioenaanspraken. De complexiteit leidt vaak ook tot hogere (uitvoerings)kosten, maakt de regelingen moeilijker uitligbaar en bij aanpassingen in de regeling zijn er grotere operationele uitdagingen en risico's.
- Uit de DNB-onderzoeken blijkt ook dat de pensioenuitvoering regelmatig plaatsvindt met verouderde IT-systemen en software-omgevingen die tegen het einde van de levenscyclus zitten. Onderhoud en ook het doorvoeren van functionele wijzigingen in de IT-systemen

Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

3 Beheers van datakwaliteit pensioenbeheer

De kwaliteit van data van een pensioenfonds wordt bepaald door de mate waarin deze data geschikt, volledig en accuraat is. Tekortkomingen in bijvoorbeeld pensioengegevens van deelnemers kunnen ertoe leiden dat een deelnemer later niet het pensioen ontvangt waar hij recht op heeft en/of ertoe leidt dat de deelnemer onjuist wordt geïnformeerd over zijn pensioen. Ook kunnen tekortkomingen in de data leiden tot inefficiënte processen en financiële of reputatieschade voor het pensioenfonds.

Pensioenfondsen zijn als pensioenuitvoerder wettelijk verantwoordelijk voor de volledige en juiste administratie en vaststelling van de pensioenrechten en -aanspraken. Goede datakwaliteit is daarvoor een vereiste. Als de administratie is uitbested, is het essentieel dat een pensioenfonds hiervoor afspraken met de PUO maakt, waarbij rekening is gehouden met verdere uitbesteding door de PUO (onderuitbestedingen). Ook belangrijk is de kwaliteit van data die bijvoorbeeld werkgevers of het UWV aan het pensioenfonds en PUO leveren.

Op basis van diverse onderzoeken ziet DNB een aantal onderwerpen die actieve betrokkenheid van het pensioenbestuur vergen: het eigenaarschap van data, datakwaliteitsmanagement als integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en ten slotte duurzame aandacht hiervoor door het pensioenfonds en in de uitbestedingsketen. Deze onderwerpen zijn in de volgende paragrafen uitgewerkt. DNB maakt tijdens haar onderzoeken waar mogelijk gebruik van de al aanwezige datakwaliteitsmanagementstandaarden. Voorbeelden hiervan zijn: DAMA DAMBOK, CMMI DMM⁸ en ISO8000⁹. Dit heeft DNB samengevat in onderstaand raamwerk (zie afbeelding). Het doorlopen van de verschillende elementen van het datakwaliteitsmanagement-raamwerk geeft structuur aan een beheerste bedrijfsvoering in relatie tot uw datakwaliteit.

⁷ <http://www.dama.org> - DAMA International Guide to Data Management Body of Knowledge (DAMA DMBOK)
⁸ <http://cmmi.mitre.org> - Data Management Maturity Model v1.0
⁹ <https://www.iso.org> - ISO 8000-8:2015; Data quality - Part 8: Information and data quality: Concepts and measuring

Datakwaliteit op basis van DNB raamwerk

Poll vraag

De aanspraken administratie is na de DNB
acties op orde

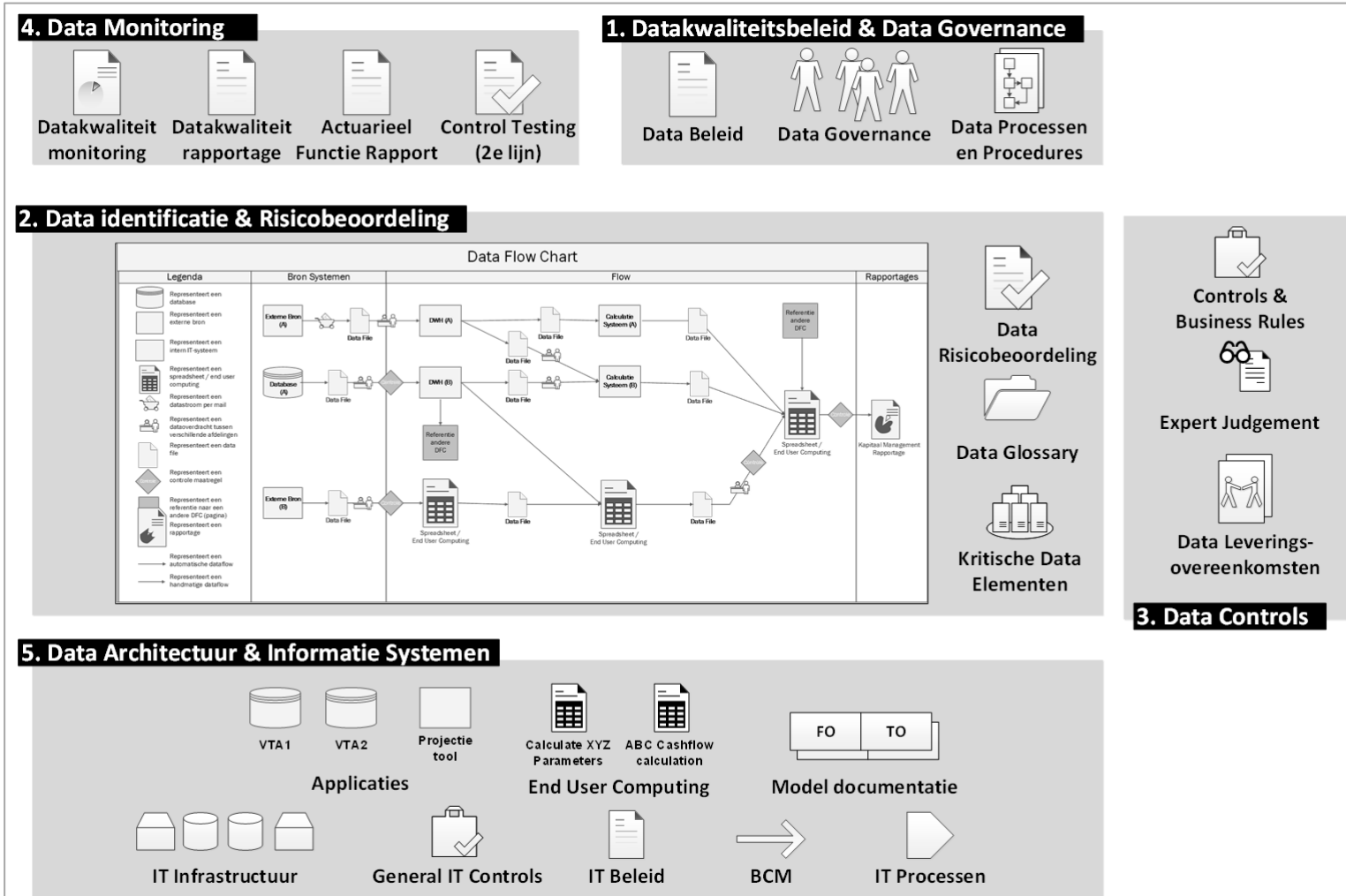
Inbedding Data Governance

- Inbedding en formalisatie gaan gelijk op
- Start met tastbare producten
 - Simpel beleid met een aantal spelregels
 - Visualisatie van de issues in de keten staat centraal

Pragmatisch verder aanvullen in kleine lagen

- Vanuit het visuele inzicht:
 - verder aanvullen van risico analyses, controls, oplossen issues, eigenaarschap
- Inrichten en steeds meer formaliseren procedures
- Verder aanvullen beleid
- Successen delen → awareness

Datakwaliteit op basis van DNB raamwerk

1. Wat zijn onze spelregels?

2. Wat zijn onze datastromen, waar kan het mis gaan en hoe voorkomen we dat?

3. Welke processen hebben we om datakwaliteit op orde te houden?

4. Waar gaat het goed met datakwaliteit en waar gaat het niet goed, hoe erg is het en wat doen we er aan?

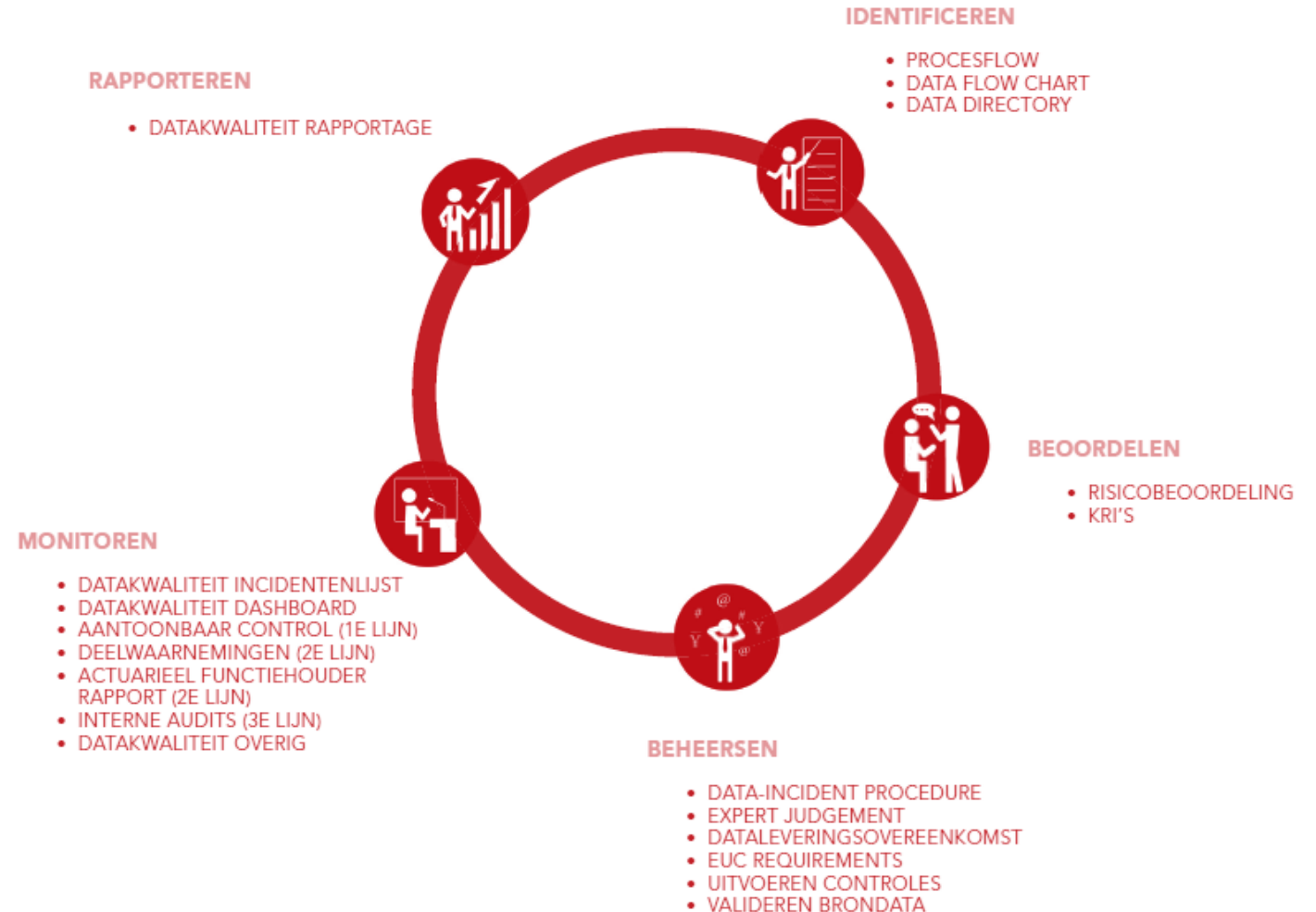
5. Welke IT en applicaties gebruiken we bij voor data, berekeningen en rapportages, en vinden we dat het "goed geregeld" is?

Poll vraag

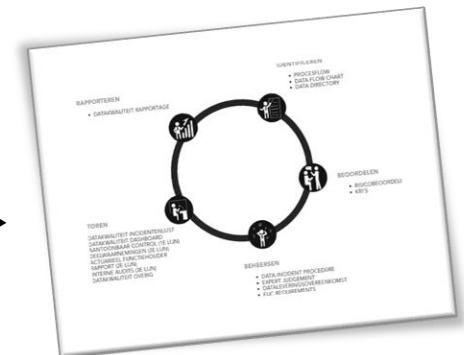
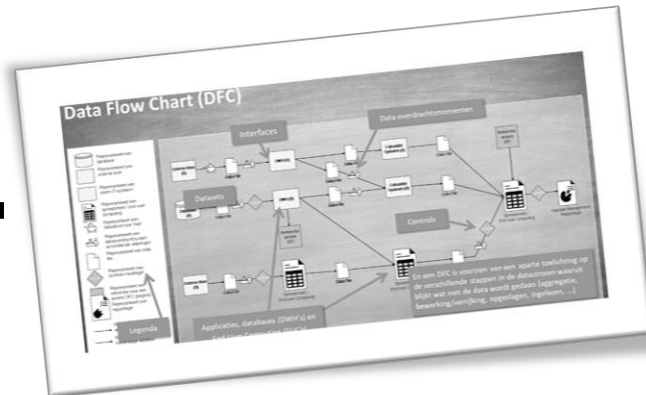
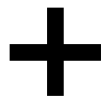
Door ISAE 3402 en ERB hebben fondsen de data issues goed in beeld

Van spelregels en dialoog naar governance en inbedding

- 1 Uitleggen van de nut en noodzaak: sturen, meten en verbeteren van data
- 2 Ruggengraat zijn de processen en Data Flow Charts
- 3 Identificeer de issues en los ze structureel op
- 4 Identificeer en update de data validatie controls: volledig, uniek, consistent, plausibel, formaat.
- 5 Vergroot het volwassenheidsniveau door stapsgewijs in te richten
- 6 Start met het maken van de data keten en onderliggende data stromen voor het (rapportage)proces

Van spelregels en dialoog naar governance en inbedding

Poll vraag

Met de implementatie van AVG is de dataveiligheid op orde